

Szerkesztési iroda:

uri-utca, Lukács-ház 9. sz. alatt
balra, hová a lap szellemi részét
illető közlemények intéseendők.
Bérméntetlen levelek csak ismert
kezektől fogadtatnak el.

Kiadó hivatal:

Réthy Lípót könyvnyomdája, hová
a hirdetések, előfizetési pénsek és
kiadás körüli panaszok bérméntve
intéseendők.

ALFÖLD

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési feltételek:

Helyben:	Vidékre:
Egész évre 12 ft	Egész évre 14 ft
Fél évre 6 ft	Fél évre 7 ft
Negy. évre 3 ft	Negy. évre 3,50

Hirdetmények díja:

6 hasábos petitos egysszeri hirde-
tésnél 6 kr. s minden következők-
nél 4 kr. Bélyeg-díj külön 80 kr
Nyilt-tér sora 15 kr.

Arad, augusztus 23.

(P.) Beust 21-én odahagyta Gasteint. Az entrevue, melyet még midőn csak kilátásban volt már annyi oldalról megbeszéltek, s mely lehet megtörténté után is nem kis ideig fogja foglalkoztatni a kis és nagy politikusokat, — véget ért. Beust most ad referendum utazott Bécsbe, hová Ischlből ő felsége is elindult.

Érdekes volna mindenesetre megtudni, ha a birodalmi kancellár ur lesz e azon „kellemes” helyzetben, hogy relatiójában oly eredményt mutathasson fel, mint amilyent a bécsi mérvadó körök a gasteini találkozástól reméltek. Egyébiránt az iránt sem vagyunk tisztában, hogy tulajdonképpen mi volt célja a találkozásnak, s így természetesen azt sem ítéltjük meg, ha a nemes gróf ur re infecta, vagy re bene gesta tért-e vissza diplomatiái kirándulásából.

Egy bécsi nagyobb lap szerint az entrevue eredménye az lett volna, hogy a szövetség létrehozott Németország és a magyar-osztrák monarchia közt, melynek ugyan egyes pontjai nincsenek határozottan praecisirozva, a főmegállapodás azonban annyiban áll, hogy ezután egyik rész sem fog a felmerülő nemzetközi kérdésekben bármit is tenni, a másíknak megkérdezése nélkül. E szerint tehát e szövetség által nem volna még meghatározva, hogy mily külpolitikai programot fog egészben e két európai nagyhatalom követni: hanem magatartásuk iránt esetről esetre, a külpolitikai constellatióhoz mérten, fognak meg-egyezni.

Mi azt hisszük, hogy ha csakugyan van eredménye a Gasteinban Bismarck és Beust közt folyt értekezéseknek, ha csakugyan szövetség jött létre, ennek tul kell terjeszkedni a fenebb jelzett határon; miután a szövetségnek csak úgy lehet értelme, ha az már előre, mielőtt Európa egyik vagy másik részben válság ütne fel fejét, mérvadó tényezőként fog hatni a többi nagyhatalom politikai magatartására.

Ha nem hagyjuk figyelem nélkül azon körülményt, miszerint a francia lapok a legnagyobb animositással kelnek ki a berlini és bécsi cabinetek közeledése ellen; másrészt pedig visszaemlékezünk a bécsi és a porosz hivatalos lapoknak a találkozást megelőzőleg, ennek politikai jelentőségére vonatkozólag tett nyilatkozatairól; legalább is valószínűnek tünik fel azon feltevés, hogy e szövetség, ha csakugyan létrejött, oly célból kötöttet, hogy Németország és a magyar-osztrák monarchia egymásra támaszkodó fellépésükkel imponálja az azon hatalmaknak, melyektől Európa békéje legjobban látszik veszélyeztetve lenni. E hatalmak egyrésztől — Franciaországnak, mely fokozott bosszúvágygyal várja az alkalmat, midőn Németországon a szenvedett gyalázat és vereségeikért visszatorlást vehetend; másrésztől Oroszországnak, melynek közvetlenül a magyar-osztrák birodalom léte ellen törő külpolitikai tendenciái sokkal jobban ismeretesek, minthogy azokról bővebben kellene szólnunk.

Szerintünk ha a szövetség csakugyan létrejött — egyedül ily keretben van annak értelme; más kiadásban lehet a gasteini találkozás eredményét a barátságos viszony megszilárdulásának, de szövetségnek semmikép nem — nevezni; mert az esetben a külpolitikában követendő közös magatartás esetről-esetre változhatnék, tehát nem is birna oly hatással, mintha annak főbb vonalait illetőleg már előre, és nem csak épen a közvetlen jövőre nézve történt megállapodás

Mi csakis akkor, ha a szövetség, természetesen oly értelemben mint kifejtettük, hozatott létre, ha tehát a magyar-osztrák monarchia biztosítékokat is nyert az iránt, hogy a Bismarck-politika nem fog egy vá-

ratlan fordulattal a mi vesztünkre törni; igen csakis úgy vagyunk hajlandók értéket tulajdonítani a berlini és bécsi cabinetek közeledésének, különben nézetünk szerint még a tintaért is kár, amit az érzékenykedő jegyzékek és hivatalos cikkek írására elpazaroltak.

A monarchiánk külügyeit vezető urak hiszszük érteni fogják azt, hogy az oly helyzetben, milyen a mostani, midőn Németország csakugy reánk van szorulva, mint amily tanácsos nekünk reá támaszkodnunk; a szövetségnek, a barátságos együtt-tartásnak árát lehet szabni, s épen Bismarck érdekepolitikájával szemben elkerülhetlenül szükséges is, a részünkről teendő jó szolgálatokért egyenértékű viszonsszolgálatot teljesen biztosítani magunknak.

— A gasteini összejövételnek úgy célja, mint eredményei iránt a lapokban a legkülönbözőbb versiók forognak. A „Presse” szerint e találkozás Németország és Ausztria-Magyarország közti szövetséget eredményezne. Azt hisszük ugyan, hogy e hir inkább jámbor óhajítás, mint egy positiv tény kifejezése, de érdekességük-nél fogva idézzük a „Presse” következő sorait:

„A fejedelmi összejövetelek csak megerősítik és megpecsételik azon szívélyes jó viszonyt, mely már is fennállott. A szövetekezés, mely az érdekközösség szilárd alapján nyugszik, és föltételezi azt, hogy ezentul a két barátságos hatalom egyike sem fog előleges megbeszélés nélkül bármely fontosabb kérdésben föllépni, a szövetekezést, szándékosan nem használom e kifejezést „szövetség”, egészen ges politikai logika, az adott viszonyok szüleménye és annyiban pusztán defensiv természetű, a meny nyiban semmi más ellen nincs irányozva, mint az öntulbecsülés, a politikai megmondatlanság és az ez által eredményezett végzetserű örütség ellen. Azért e szövetekezésnek nincs szüksége arra, hogy pontozatokba foglaltassék, nem valamely meghatározott kérdésre vagy valamely átmeneties constellatióra való tekintettel jött az létre, a szerződésnek, vagy jegyzőkönyvbe ígatásnak formaszertűségét sem igényli, és Gasteinban ilyesmi nem is jegyeztetik alá.

P e s t, aug. 22.

Hire jár, hogy a honvédelmi miniszterium körében a véderőről szóló törvény módosítása képezi jelenleg a szőnyegen forgó tárgyat, mely aztán a törvényhozás elé fog kerülni. Minő tekintetben óhajt a kormány változásokat eszközölni e törvény cikkelyeiben, arról nem értesültünk, de azt hisszük, hogy első sorban e törvénynek oly módosítása lenne a legkívánatosabb, mely által elérhető lenne az eddigi botrányos visszaélések gyökeres megszüntetése. Sajnos tény ugyanis, hogy a honvédség keretébe számtalanon nem jutnak be, kiknek a törvény értelmében ott eleget kellene tenniük védkötelezettségüknek. A fölülvizsgáló bizottságok nem vezetnek célhoz, egyrészt azért, mivel tetemes költséget idéznek elő, mely teljesen elkerülhető lenne, ha a honvédelmi törvény egyes pontjai praecisebben és világosabban lennének fogalmazva; de nem vezethetnek célhoz e bizottságok azért sem, mivel a fölülvizsgálat daczára tényleg még mindig elegenden lelnek módot kibújni honvédelmi kötelemük alól.

Jellemző a véderőről szóló törvényre nézve, hogy egyetlen egy ponttal sem intézkedik arra nézve, minő eljárás alá essenek a sorozással megbízott egyének, ha akár tévedésből, akár szándékkal segédkezet nyújtanak arra, hogy valaki kivonja magát a védkötelezettség alól. Az ily visszaélések meggátlására szigorubb rendszabályok vezethetnek csak, mert addig illusorius marad az egész védkötelezettség.

A képviselőház csak néhány ülésre nyílik meg szeptember közepén, s aztán csukva marad ismét október vége feléig.

A magyar tengerigőzhajózási társulat alakítását illetőleg — mint az „Ung. Lloyd” értesül — a kormánynak az a szándéka, hogy ahelyett, miszerint számára a háztól kamatbiztosítást kérjen, a „Lloyd”-társulat subventionálásból évenként megtakarított 240,000 forintot az új társulatnak adja. Ezáltal a vállalat oly subventionálásban részesülne, mely nyolcz millió részvénytőke három évi kamatozásának felel meg.

B é c s, aug. 22.

A bizalmi férfiak egymásután érkeznek Bécsbe. Alig mentek el Clam-Martinitz et consortes, gyülekeznek a tiroli, bukovinai és a többi cori-phaeusok. Szt.-István napján conferentiázott gr. Ho-

henwart a köv. egyenes meghívására jött férfiakal: b. Giovanelli és Rapp Tirolból, b. Petrino Bukovinából, Costa és Bleiweisz Krajnából, b. Morpurgo Triesztből, Vidulich Istriából és Cerne Görzből. Hohenwart lapja azt hirdeti a világ, hogy az alkudozások eredményel folynak.

Gambettának egy levele.

A lyoni községtanács a napokban iskolás ünnepélyt rendezett, mely nagyon, demokratikus jellegű volt, minden egyházi jelvény szándékosan mellőztetett s e végett a katolikus sajtó hangját fölkelte. Ez ünnepélyre Gambetta is meghivatott, mire a következő sorokkal válaszolt:

„P á r i s, 1871. aug. 12.

Uraim s kedves polgártársaim!

Forró óhajtottam önnkhöz mehetni, hogy a demokratikus s republikánus ünnepélyben részt vegyek, melyet önök rendezni szándékoznak. Érzem, hogy ezzel tartoztam Lyon városának, mely e század kezdete óta Franciaországban legélénkebb színhelye volt a modern szellem s a mult tanok s tulkapások szellemi harcának. Lyon városának munkás s hőies democratiájának e hazafias vállalatokban fáradozom s serkentésem által ez uj s a felekezetenküli városi iskoláknál örömet vettem volna részt. Megkísértettem volna, kifejtetni s dicsőíteni azt az eszmét, mely öket arra birta, egy oly kezdeményezés s mozgalom élére állni, melynek eredménye a haza sorsával van összefüztve; mert az ország minden pontjain teendő ily törekvések fogják Franciaországot a szellemi s anyagi téren ujja teremteni.

Valóban csakis az ily iskolákból fog a polgárok azon neme kikerülni, kik lelkük mélyéig át vannak hatva a köteleesség, a feladkozás s a politikai s társadalmi összetartozandóság s emberi jogok érzetétől, melynek győzelme s gyakorlati megoldása a pártok előitéletét, a fanatismust, gyűlöletet s féltékenységet megsemmisítendő, a keblekben az öszhangzatot helyreállítandja s a köztársaságot, a társadalmi békét s az összes jogok biztosítékát megállapítja.

Ez általános eszméket lettem volna öszszhangzásba hozandó akkor a nemzeti jog politikájával s kifejtettem volna, hogy a fövilágosult s szabadelvű Franciaország mily közel rokonságban van a belüli ismét helyreállított s kívül erős Franciaországgal s a demokracziának szem elől el nem téveszthető célja miként foglalható össze e néhány szóba, hogy az egész nemzetet tanítani s fölfegyverezni kell.

Fontos köteleességek hátráltatnak önnkhöz mehetni s értékes alkalomtól fosztanak meg, melyet azonban önök kitarasz s tevékenység által ismét előidézhetnek; akkor boldogabb mint ma, nem csak gondolatban, de személyesen is önnknél lendek.

Fogadják testvéri üdvözetemet.

„Gambetta Leon.”

Nyilt levél a román fejedelemhez.

Bukarestből augusztus 15-ről a következőket írják:

Az itt megjelenő „Rumänische Post” e napokban egy, az uralkodó fejedelemhez intézett igen öszinte levelet tett közzé, melynek legérdekesebb helyeit itt közöljük:

„Főnség! Több, mint öt év mult el, mióta a román nép szavazata az ön fejére tette az ország koronáját... Több változást tapasztalt az ország anyagi helyzete főnséged trónalépte óta, és ezen javulások kiválólag főnségednek köszönhetők. Nevezetesen a városok és városi községek nagy haladást tettek. Az ország földmívelő népe és a munkásosztályok ezen öt év alatt jobb munkadíjt kaptak, míg a földbirtokosok jövedelmeiket földjeiknek intenzív és észszerű művelése által jelentékenyen szaporították. A kereskedői osztályok szűkeblü előitéletek daczára szintén némely előnyt elértek... Főnséged személyesen vett részt ezen anyagi kifejlődés előmozdításában — és ezen részvét eredményei minden körülmények közt csak elégitőeknek mondhatók.

Azonban egy ország tartós vagy határozott haladásokat nem tehet, ha valamint az anyagi ugy az erkölcsi jóllét is ugyanazon ápolásban és gondoskodásban nem részesült. Egy zsarnok, egy Nero, vagy Caligula szintén előmozdították az anyagi jóllétet, de az erkölcsiisék, az emberiség rovására!

Főnséged, legbensőbb lényében sem nem zsarnok, sem nem bir ama uralkodók tulajdonai-val, kiknek neveit fenn említettük; mindazáltal egy noha jó, de igen elnéző, vagy győnge fejedelem közvetve lehet balhelyzetnek, sőt gonoszságoknak oka.

Romániának, mely 50 éven át rossz politikussokkal sújtatott, szüksége volt egy mesterre, hogy megifjodjék és régi erejét és hatalmát ujra vissza-

nyerje. Volt-e főnséged ezen mester? Lehetett-e az főnséged? Ezek azon kérdések, melyeket főnséged elé terjesztünk és ez alkalommal iparkodni akarunk önnek tévedéseit kiemelni, hogy ön politikáját megváltoztatva, azon helyzetbe hozassék, miszerint az ország kormányát továbbra is megtarthassa, hogy önnek neve ragyogóbb és dicsőbb legyen, mint bátor Mihályé és nagy Istváné.

Az országot, annak történetét, sajtáságait pontosan ismerni — ez minden jó kormánynak lényeges föltétele.

Ismerete-e főnséged az országot, midőn ide jött? Tanulmányozta-e annak történetét? Erre a felelet, fájdalom! nagyon is világosan van adva azon phrásisokban, melyeken főnséged kormányra keresztültment. Nyolcz kabinet öt év alatt! Tengeri tanulást rejlik csak magában ezen tényben! Ezen kabinetek országunk legderekebb szellemeinek többjét foglalták magukban, de főnséged, nem tudván felettök uralkodni, turté, hogy ök főnséged fölött uralkodtak, míg az állam hajója sarkából kifordulni nem kezdett!

Országunk multja, történetének ismerete főnségednek megmagyarázta volna, hogy a legelső köteleesség abban állott volna, hogy az ország erkölcsi bajai orvosoltassanak. Romlottság és rabluralom az országot a nyomor szélére vitték. Főnségednek ezen romlottsági hidra fejeit politikailag kellett volna levágni: önnek minden nyilvános tolvajt a törvény szigorával meg kellett volna büntetnie; önnek nem lett volna szabad előbb nyugodnia, míg a kormány épülete minden gonosztevőtől meg nem tisztított.

Az ország kimondhatatlanul szenvedett ezen gyalázatos romlottság következtében, és főnséged lanyha intézkedései által túlságos gyöngeséget követett el, mely minden szenvedéseinek forrásává lett.

Főnséged egy kérdéssel sem bánt ugy, a mint azzal egy államférfinak bannia kellett volna — oly államférfiúnak, ki egy hős erkölcsi tulajdonai-val bir.

Főnséged, kinek személyisége derék, minden pulya embernek büntetlen bántalmait eltűrte. A nyilvános sajtó nem volt szabad, hanem szemtelen. Főnséged megengedte az idegenek és zsidók üldözését, míg ön a büntetéseknak kellő megbüntetésé által, kik azokat fosztogatták és bántalmazták, ezen embertelenségnek, melyek országunkat rossz hirbe hozták, gyorsan véget vethetett volna. Főnséged nem igazolta magát azzal, hogy az idegenek és zsidók kérdését nem ismerte. Igen jól tudja főnséged, hogy az utóbbi kérdés megromlott politikuskok által mindig zsákmányolási eszközül használtatott fel. Minden egyes, nyomorult község hozhatta a zsidók ellen saját zsarolási törvényeit és azokat ad hoc végrehajthatta. Moldvaországban alig van egy falu, mely ezen sarlatánoktól ment lett volna. Sem Bratianónak, kit ön egykor anynyira szeretett, sem Cogalniceanu-nak nincs anynyi része a zsidók ellen gyakorolt fosztogatásokban, mint önnek, hohenzollerni Károlynak, Románia fejedelemének!

Azt hiszi-e talán főlséged, hogy ezen kétértelmű magaviselete által népszerű lett? Hol van ma önnek pártja? Nincs! Ön egyedül áll, támasz nélkül honn, rokonszeny nélkül a külföldön. Maga a német nemzetnek nagy államférfia, Bismarck Otto nem csinál titkot abból, hogy önben nem bízik... Soha sem volt főnségednek kormánya lépte óta oly jól választott kabinetje, mint most, és most önön a sor, annak tehetségeit és a nép rokonszenvét fölhasználni arra, hogy habozás nélkül inauguráltassanak ama változások, melyek az ország integritására és függetlenségére mulhatatlanul szükségesek:

A jelenlegi alkotmány módosítandó.

A zsidók állampolgárságban részesítendők.

A vasuti kötelezvények birtokosai iránt elváltalt kötelezettségek teljesítendők.

Minden hivatal azon szarkaktól, melyek az ország biztonságát még mindig veszélyeztetik, meg-tisztítandó.

A népoktatás általánosab alapra fe-tetendő.

A közmunkákra nézve jobb rendszer léptetendő életbe.

Egy szóval erélyesebb és határozott politikát kell követni és önnek s kormányának ezen politikát keresztül kell vinni, vagy a kormány gyeplőit ügyesebb kéznek át engedni.

Az algiri lázadás.

Néhány nap előtt, — írja a „Daily News” le-velezője aug. 3-ról, Marengóból Tipazába indul-tam, egy lovasosztályal, melynek parancsa volt néhány mitrailleust az utóbbi helyről Zürichbe szállítani. Tipazában Ponsard ezredes 3000 éfnyi erejét találtam, mely egy római város omladékein táborozott a Nador folyó partján. A tábor 130 lovasból, 2 öszvéreken szállított kis ágyuból, egy pár turkosz és serezedből állott, összesen amint mondtam, 3000 emberből, kik közt husz évesnél öregebbet alig lehetett találni. Első tekintetre meggyőződtem, hogy valamennyien ép most érkeztek Európából.

Fieme város tisztelt polgárnagyának, illetőleg összes hatóságának!*)

Midőn a magyar orvosok és természetvizsgálók Fiumében tartott XIV. nagygyűlésének jegyzőkönyveit s nyomtatásban megjelent 52. ívre terjedő „Munkálatait” melyek a nagygyűlés évkönyveinek XIV-ik kötetét képezik, hazafüi üdvözléssel megküldénem, szabad legyen kifejeznem, mily élenken emlékeznék és mindenkor lelkesedéssel fogunk visszaemlékezni a fiumei szép napokra, melyeknek emléke a „Munkálatokban” is megörökítették.

A „Munkálatok” eme legutóbbi, belterjileg is értékes kötete, mint a néhány napi együttlést szellemi eredménye tanúsítja a magyar orvosok és természetvizsgálók ügybuzgalmát, tudányszereztét, miszerint a tagok a legmelegebb testvéries fogadás által reájok halmozott élvezetek közepette sem felejték a tudomány érdekét, de benső hivatásukat követve, valamennyi szakosztályban oly tevékenységet fejtettek ki, minél fogva ily kis idő alatt ennyi dolgotat jött létre.

E „Munkálatok” tartalmból csak egy tárgyat akarunk érinteni s teszzük ezt örömmel kebellem, mert a nagygyűlés többszörösen kifejezett s alaposan indokolt kívánsága, miért bizottságot is küldött ki, teljesedett.

Immár a fiumei vasutstengeri kikötő országos költségek mielőbbi kiépítését az ország törvényei biztosítják, mi által Fiume nagy jövőjének alapja le lévén téve, teljesedni fog a magyar orvosok és természetvizsgálók azon óhajása is, melylyel Fiumétől búcsút vettünk: hogy a magyar tengerpart hova hamarabb érje el világraszóló jelentőségét, melyre helyzete s polgárai jelleménél fogva hivatva van.

Még egyszer üdvözlölve a fiumei hazafiakat s remélve, hogy polgártársainkhoz, Fiume városküldöttséihez a legközelebbi aradina nagygyűlésén szerencsénk lesz

Mély tisztelettel maradok

Pesten, 1871. évi aug. hó 18-án.

Halász Géza s. k.

a magyar orvosok és természetvizsgálók fiumei nagygyűlésének alelnöke.

Legujabb

Páris, aug. 22. Rivet indítványánál holnap, hallomás szerint, a következő megállapodásra jut a 15-ös bizottság: Thiers hatalma a köztársaság elnöke címmel addig tart, míg a jelenlegi nemzetgyűlés. — A szünet után a nemzetgyűlés az alkotmányt szavazza meg.

Bécs, aug. 22. A kiegyezési értekezletre ide hívott szláv bizalmi férfiak nagyobbbrésben már mind megjelentek.

Bécs, aug. 22. A községtanács jogügyi osztálya a vita tárgyat képezett választási rendelet tárgyában elfogadta azon javaslatot, mely szerint a polgármester eljárása kielégítő tudomásul vétetik.

Róma, aug. 22. Az Abruzzo hegységek közt néhány nap óta erős földrengések vehetők észre s a lakosság nagy aggodalomban van.

Páris, aug. 22. Az ország déli részeiben számtalan kérvény forog közközen, melyek a nemzetgyűlés feloszlását sürgetik.

Bécs, aug. 22. A „N. Fr. Pr.” azon indítványával lép fel, állítsa fel Beustot az alkotmánypart Bécsben országgyűlési követjelöltül. — Hohenwart egyezményeinek közzététele a nemzetiségekkel közelebb várható.

Versailles, aug. 21. A nemzetgyűlés kezdeményező bizottsága indítványozza, hogy a távirdai szállítási ideiglenesen 20 százalékkal emeltesék fel. — Mornay interpellálja a miniszteriumot a lyoni közszé tanács által a prefet engedelmével közelebb tartott népiskolai ünnepély miatt s tiltakozik az ez alkalommal tartott beszédek, valamint a tanulók között kiosztott díjak ellen, mint a vallást, az erkölcsöt és a rendet aláadni képesek. Jules Simon közközt miniszter kijelenti, hogy a miniszter törvényszerűségei nem felelős, s hogy ő legkevésbbé sem helyesli az ez alkalommal tett nyilatkozatokat, és el van határozva a törvénynek mind Lyonban, mind egyebütt tiszteletet szerezni.

A nemzetgyűlés ezután a Broglie herczeg által javasolt következő napirendet fogadja el: „A nemzetgyűlés bizván a miniszter ígéretében, hogy az elemi oktatásra vonatkozó törvény összes határozatai érvényre emeltetnek, napirendre tér.” — J. Simon kijelenti, hogy a szünet után egy új törvényjavaslatot fog benyújtani az elemi oktatást illetőleg, addig azonban nem engedi, hogy a községtanácsok közoktatási programokkal lépjenek fel.

Páris, aug. 21. Egy „Poroszország a keleten” című itten megjelent röpirat bebizonyítja, hogy Angliát közelebbi időben nagyobb nyomor fogja sújtani, mint a minő Franciaországot érte. S e tönkretutása Angliának szükséges Bismarck terveinek megvalósításához, ki még mindig angol-francia szövetségtől fél. Bismarck Oroszorszá-

gal szövetségbe, hatalmába keríti Egyiptomot, Triestet és Antverpet, míg a muszkák Keletindia foglalkál el. A szerződés már alá van írva.

Ujdonságok.

— Az első erdélyi vaspálya üzemeltetése részéről, — a magyar orvosok és természetvizsgálók nagygyűlését előkészítő helybeli központi bizottság értesített, miszerint a Radna, Déva- és Petrozsényba teendő kirándulásokra a vitelár 50 százaléka elengedtetik.

— Figyelemztetjük a közönséget az első erdélyi vaspálya üzemeltetése részéről lapunk mai számában közölt hirdetésre, mely szerint a forgalomnak Gyulafehérvárig f. hó 23. és 24-ére hirdetett megnyitása, közbejött akadályoknál fogva elhalasztatik. A részleteket illetőleg utalunk a hirdetésre.

— A Frohnhofen mellett történt vasuti szerencsétlenségről a következő újabb távirati tudósítást hozzák a lapok: Bécs, aug. 22. Az „Oester. Corr.” szerint Lónyay gróf tegnap este ide érkezett, miután a frohnhofeni katasztróphánál életveszélyben forgott volna. Azon waggonban volt a hihetőleg rögtön halált halt, mint hogy melkasát bezuzva, tarkóját és hátgerincét összetörve találták. — Gr. Szapáry Béla ismeretes volt a pesti körökben, s unokaöccse gr. Szapáry Antalnak. Az 1840-ben elhunyt gr. Szapáry Sándor fia volt, s 1829-ben született.

— Hogy mily nagy számmal mentek fel az ország minden részéről Pestre a szt. István ünnep alkalmából, kitünik a pesti lapok ide vonatkozó tudósításaiból. — A királyi koronázaskor írja a „Hon” sem volt több vidéki ember Pesten, mint a tegnapi Szent István napján. Szombat óta minden egyes vasutvonalat, minden hajó tömördek embert szállított Pestre s vasárnap reggel már egész népvándorláshoz hasonlítottak az utcák. A bécsi államvaspályának egyetlen egy vonata 51 kocsiból, az alföldről érkezett egy vonat pedig 42 személyszállító kocsiból állott. Maga az államvaspálya 12,000 embert hozott Pestre. A szállodák és vendéglők nem voltak elegendők a vendégek befogadására, zsúfolva voltak az emberek mindeütt, úgy hogy egy személy számára berendezett szobában hárman is laktak. A rendeltetés a lánchidon hol tömördek ember tolt össze, leirhatlan volt. A Margitsziget több mint 5000 ember látogatta meg, a városligetben pedig valóságos verekedésre került a dolog a kocsi körül. Minden nyilvános hely, mulató kert, vendéglő tömve volt vendéggel s a budai siklónak annyi dolga volt, hogy sodrony-kötele egyszer el is szakadt s az utasok ott lebegtek az ég és föld között. Budának egy apró elrejtett zugkorcsmájában magában a processió rövid tartama alatt 1000 pár frankurti kolbász és 30 akó sör fogyott el. — A „P. N.” pedig ezeket írja: „Tegnap nem kevesebb, mint 90,000 ember ment át a lánchidon és pedig délelőtt 40,000 ember és délután 50,000 ember. A gözsi kő egy maga két kis waggonjával 602 utat tett, és nem kevesebb mint, 18,064 embert szállított fel a várba. — A zsebmetszők nem nagy kárt tettek, mert még a körmenet kezdete előtt a hatóság összefogdosztatta a többnyire ismeretes tolvajokat. A Margitszigeten 5000 ember fordult meg, a közúti vasut 92 kocsija közlekedett a városligetbe.”

— A „M. U.” a vallásügyiminiszterhez a következő kérdést intézi: Hiteles forrásból értesülünk, hogy azon magyar egyházi kerületben, melyeknek püspökei a csatlakozhatatlansági dogmát elismerték, utasítást adtak a paptanároknak, hogy ezentul illető iskoláikban ezen dogmát ki ne hagyják tanításukból. Kérdjük, szándékozik-e a vallásügyi miniszter ur a 13 püspök iránt eddig tanúsított kegyelmen elnézését a rendelkezésük alatt álló iskolákra is kiterjesztetni?

* Dr. Michelis Pozsonyban. Dr. Michelis Frigyes, a híres szabadelvű egyházfő, mult szombatn, f. hó 19-én e városban nagy hatású előadást tartott a pápai csatlakozatlanság ellen. Majd minden mondatánál viharos taps s szűnni nem akaró élénkes jutalmazás szölt. Végül a „haladási kör” elnöke, Simonyi Iván mondott lelkes felköszöntést dr. Michelisre. Michelist ünnepélyesen kísérték a „zöld fa” vendéglőbe, hol szállva van.

* Dal-Cin asszonyról Dr. Poor Imre a következőket írja a „Gyógyászat”-ban: Győrffy Gyula urnak hat éves Zoltán fiát, ki két év óta (jobb czombján kiállott görvélyes czomb-izlob után) czomb-izlobban szenvedett s ennek következtében jobb oldali lábszára 1 és fél — 2 hüvelyknyivel rövidebb volt, magam javasoltam, hogy mielőtt fiát Halba nyári gyógyhelyre vinné, tegyen előbb vele kirándulást Vittorio-ba Dal-Cin asszonyhoz. A beteg gyermeknek czombizfiamán kívül öklönyi nyirkutaloga volt szintén a jobb oldali czombon, ennek közepén alól; mindamellett a gyermek mankóval, mankó nélkül is elég gyorsan és fájdalomlanul járt, kelt. A „Hon” s utána többi hazai lapjaik több ízben hirdették Győrffy Gyula ur Zoltánjakánál Dal-Cin általi teljes meggyógyítását; a szerető szülők, kik nemes szenvedéllyel csüggnék fiok jobbblét, hitték a gyógyódm sikerültét s az állítólag befejezett fizcam-helyretevés után örömet Dal-Cinnak ajándékoztak emlékül a kis Zoltán mankóit s czomb-bekötődés hazahozták a fiut. A szülők felkérésére reményteljes örömmel vizsgál-tam meg a gyermek czombját... de mekkora volt meglepetésem, elhültem, midőn azt talál-am, hogy a kis Zoltán jobb czombjának tempora most is másfél hüvelyknyivel magasabban áll, mint a bal tempor, hogy a jobb czomb feje az izvápn ki-vül s fölőtte helyeződik; hogy a jobb lábszár most is másfél hüvelykkel rövidebb, s szóval, hogy a sze-

gény gyermek czomb-izlamáthazahozta. A szülők Nyárádra haza vitték a kis beteget. N. váradi or-vostársaim meggyőződhetnek Dal-Cin gyógyeljárásának ez esete fölől.

* Párba j. Zágrábban aug. 14-én két ur az utcán sebesen elhaladván, véletlenül erősen egymásba ütődtek, ebből köztük heves szóváltás fejlődött, melynek kimenetelét az „Agr. Ztg.” következő drastikus módon beszéli el. A „6n számár.” B. „6n is az.” A. „itt a jegyem.” B. itt az enyém is.” A. „T...ban találkozunk.” Pif! paf! egy-nek közülök a golyó behatolt a karjába, míg a má-siknak a czombjába furódott, és most mindkettő elvitatatlanul okos... ember. Történt pedig ez az urnak 1871-ik évében.

* Egy magyar haramiavezér. Farkas Bénit a hírhedt és kegyetlen zsványt, ugyancsak őrzik a nagy-károlyi megyei börtönben, miután czimborái, — kik lehetnek vagy negye-nen, s kik közül elfogtak már vagy hatot, min-dent elkövetnek, hogy megszabadítsák. Többnyire zsidók, és hol dervizs, hol jó barát, hol katona, hol más fajbeli öltözetben jelennek meg. Az örök éjjel a megyeház körül meg vannak kettőztetve. Farkas Béné erős vasruddal van a falhoz csatolva, s minden órában megvizsgálják. Már felgyújtással is fenyegették a várost a czimborák. A lakosok haragszanak a rendőrségre, melynek orra előtt jár-nak-kelnek e haramiák, és nem tudja őket kézre-keríteni.

* Bor és víz. Ujvidékvárosa és kör-nyékén tömördek az esőzés. A „Národ” a sok eső-zés alkalmából így kiált föl: „Oh Istenem! Iste-nem! Ha csak ez évben egy kissé kevesebb vizet adnál, s valamivel több bort, megesküdénk, hogy a bort eladjuk, s a vizet megisszszuk, mert buzán-kat előtte a víz, s ha még a borunkat is előtti, ak-kor nem marad egyéb hátra, mint gondjaink elosz-latása céljából csakis bort inni.”

— Amerikai állapot. A „Times” egy közleménye New-York városa pénzügyeinek kezelésére különös világot vet. E város adóssága 3 év alatt 94,000,000 frankról 160,000,000 frankra szaporodott, s a „New-York Times” a számlákból kimutatja, mennyire csálják a hivatalnok urak a várost. Az 1869. jan. 1871. márcziusig lefolyt 26 hó-napokban nem kevesebb, mint 25,700,000 forintot számítottak fel a városi hatóság s a törvényszéki épületek beburorozására s felszerelésére és 2,400 ezer forintot légszuszterendezésekre s mindezen pénzt egy személynek fizették ki, s ez szolgáltat-ta ki azután az illető mestereimbeknek. A városi kiadásokról semminemű jelentést nem tettek köz-zé; nyakra-főre kölcsönöket kötöttek, s a kötele-zvényekkel a nemet piaczkot boldogították. A su-lyosan vádoltak azonban, kiket a „New-York Ti-mes” nyilván tolvajoknak nevez, nem is vesznek maguknak fáradságot, a terhelő állításokat cáfol-ni s bizton hiszik, hogy a lakosság majd elfelejti. Egy hivatalnok levele megmagyarázza, miként jártak el e sikkasztásoknál. Egy valaki 5000 dol-lárról számlát nyújt be; Conolly egy ügynöke viz-szaautasítja a számlát s azt mondja, írjon egy szám-lát 55 ezer dollárról. Ez megírja az 55 ezer dol-lárról szóló számlát, kap érte 5000 dollárt, s a töb-bi Conolly ur zsebében marad. Az egyesült álla-mok többi nagy városaiban félnek, hogy az ottani urak majd hasonlólag tesznek. Egy philadelphiai lap mondja: Czáfolat nem érkezett, s így valónak kell tartanunk, hogy New-York várost 2 év alatt 8 millió dollárral megrabolták. Vigyázzunk, hogy e zsvány clique náunk is fel ne üthesse tanyáját.

* Angol munkások statisztikája. A Britisch Assotiation edinburgi gyű-lésén Taylor ur értekezést tartott a munkásokról, melyben következő érdekes kimutatásokat közölt: Angliában a rendes munkások összes száma, kik hetibér kapnak és kézzel dolgoznak: 8,144,000 Ezek közül tanult kézműves 1,178,000; — félta-nult kézműves 4,009,000; tanulatlan kézműves és földművelő 2,957,000 Egy ügyes munkás közép-számmal megkeres évenként 60—73 font ster-linget; fél tanult 46—52 fontot, tanulatlan 20—41 fontot. Ebből kitünik, mily roppant összeget keres-nek. Ugyanis az angol munkás osztály évi bevétele 276 millió fontot tesz. De ebből 5 milliót megisz-nak, s ekkép keresetüknek több mint ötödrésze a korcsmárosoké.

* Királyi phantasia. Posler Har-ris gazdag amerikai ajánlatot tett Thiersnek, hogy saját költségén felépít a tuileriákat, ha azoknak egyik szárnya az ő nevét fogja viselni, továbbá ha a tuileriának a kertre nyúló részében élethosz-szigan egy lakosztály bocsátatik rendelkezésére s minden ottan tartandó ünnepélyre és czeremo-niára meghívatik.

— A pápa és az általános szava-zás. Azon szintén hihetetlennek látsz hirt, hogy a pápa, ki a Syllabusban az általános szava-zatjogot ünnepélyesen kárhoztatta, utódját épen ezen, sőt még a nőkre is kiterjesztendő szava-zatjog által akarja megválasztatni, — a „Journal de Rome” most a legnagyobb bizonyossággal szin-tén jelenti. Az eredmény — és erre nézve a Vati-kán nem számít rosszul — az lenne, hogy azon je-lölt nyerne el a többséget, kit a jezsuiták kitűzni jónak látnának. Ha meggondoljuk a papoknak a tudatlan tömegre gyakorolt befolyását és a klerus nagy tevékenységét, könnyen azon meggyőződésre jutathunk, hogy sz. Péter székére csak azon je-lölt emeltetnék, kit Romában hoznának indít-ványba.

— Az orosz szék-város. Az orosz hivatalos lap egy császári ukaszt tesz közzé, mely szerint a székváros, Sz.-Pétervár, a kormányzó-ságtól elválasztatik s részére külön kormány ala-kíttatik. A főrendmesterei hivatal eltöröltetik, s a városi kormány- és rendőr-ügyek élére a városfő-nök (graduatschalnik) lép. Az egészségi rendszab-ályokat és a törvényszéki gyógyászatot illetőleg, amennyiben különösen a várostra vonatkoznak, szintén egy székvárosi orvosi hivatal állíttatik fel.

* Gyermekgyilkosság. Nyitra-megye Ivanócz helységében egy Klesák Erzsébet nevű leány egy katonától terhebe esván, nemcsak ezen állapotát, de a szülést is titkon tudta tartani; ezen titkolózásnak pedig nem volt egyéb a célja minthogy a születendő gyermekét megölje. Ezt ki

is vitte, úgy tudniillik, hogy az ujdonszülött kis le-ányt 1869. augusztus 19-dikén a szomszéd Ne-deczky István csűrében a polvába elásta. E tett következőkép került napfényre. Nedeczky háznépe észrevette, hogy a kutyák mindig ott járnak a csűrben. E körülmény feltűnőn, a kutyák után odamentek és a földön ott látták egy ujdonszülött gyermekhullának a felet, melynek másik felét a kutyák megették. A kutatások nem sokára kiderítették, hogy e kis hulla Klesák Er-zsébet 11 nap előtt született kis leánykája, mit az tagadásba nem is vett. Az orvosi látlet constá-talta, hogy ezen kis gyermek élve született, szü-letése után lehelt és életképességgel is bírt, vala-mint azt is, hogy erőszakkal lett kivégezve. Tren-csénm. tszéke enyhítő körülmények gyanánt tekin-tetbe vette vádlottm elhanyagolt nevelését, büntetlen előéletét, és szegényes állapotát, mely neki a gyer-mek fenntartását lehetetlenné tette volna és őt gyer-mekgyilkossággért a 11 havi vizsgálati fogságon ki-vül még egy évi börtönre ítélte. A királyi tábla ezen büntetést enyhének találta és Klesák Erzsébetet a 11 havi vizsgálati fogság beszámításával 2 és fél évi börtönre ítélte, s ez ítéletet a legfőbb ítélőszék is ma tartott ülésében helybenhagyta.

* Népbabona. Somogy egy helysége-ben egy fiu fürdés közben belefullt a Drávába. A plebánus elrendelte a kiharangozást s megtétette az előkészületeket az ünnepélyes temetésre, de nem kevésbé volt meglepetve, midőn a falu népe ellenszegült az ünnepélyes temetésnek és nem akarta megengedni, hogy a fiu szentelt földön elte-metessék vagy hogy harangozzanak neki. A ple-bánus utoljára is kénytelen volt a nép erőszakos ellentállása folytán a holttemet pandurok fede-zete alatt kísérni a sirhoz s pandurokat állítani templomba, hogy a nép meg ne gátolja a haran-gozást.

Pályázat

az aradi dalegylet karnagyi ál-lomására:

- 1.) A karnagy kellékei: emelkedett magyar szellem és műírány; a magyar nyelvben gyakor-lottság; nemes és finom magaviselet; művelt bá-násmódor; kellő dalantitói és taneladási, elméleti és gyakorlati képesség; végre tevékenység.
- 2.) A választás három évre történik három havi előleges felmondással, az egylet alapszabályai értelmében.
- 3.) Évi fizetése készpénzben háromszáz forint s ezenkívül harmincz százalék a dalegylet bérletes előadásainak pénzügyvedelmeiből.
- 4.) A pályázatok kellő bizonyítványokkal el-látva folyó 1871. évi szeptember 30-ig Aradra Kopcsányi József egyleti titkárhoz beküldendők. Kelt az aradi dalegylet 1871. évi május hó 18-án tartott közgyűléséből.

Beküldetett.

Az aradi ipar és népbank (irodai he-lyisége főter, városház utca sarkán) a

takarékári betételeket

tekintetnélkül, azoknak összegére vagy felmon-dási idejére

6 (hat) százalékkal

kamatotztatja.

Elfogad továbbá betételeket folyó számlára előnyös feltételek és lehető legrövidebb felmondási idő mellett.

Leszámlolt naponta piaci váltókat és telepít-vényeket, leszállított kamatláb mellett.

Ércpénzek és értékpapírok vásárlása és el-adása, mérsékelt díj mellett eszközöltetik, ugyszintén minden tőzsei üzlet pontosan és jutányo-san teljesítettik.

Az intézet hiteltulajdonosi-egyletéből való be-jelentések naponta elfogadtatnak.

Közgazdaszat.

— A rumén vasuti kérdéshez. Lapunk már több közleményben ismertette a ru-mén vasuti kérdés egyes fázisait. További tájéko-zást közölünk itt a bécsi félhivatalos „Central-blatt f. Eisenbahnen u. Dampfschiffahrt” (Stein Lörcincz lapja) egy cikkét, mely a bécsi kormány-körök felfogását a rumén vasuti kötvények tár-gyában tükrözi vissza. Miután a cikk a vasuti concessio kinyerését és Dr. Stroussberg további eljárását ismerteti, a kötvényekről következőleg ír: Jelenleg nem kevesebb, mint 2+5,160 ezer frank vagy 65,376 ezer taller értékű kötvény van forga-lombban, tehát több, mint számításunk szerint szabad lenne és legalább is annyi, hogy további kibocsá-tásról szó sem lehetne. Dacára ennek, az igazgató választmány újból 400,000 tall. vagy 15,000,00 frank értékében nyomtatott kötvényeket, s a rumén kormánytól azok kibocsátására, az építési alap terhelésűl engedélyt kért, ellenben a januári szel-vény beváltására 2,666,600 tallányi készpénz ösz-szeget követelt; holotte czélra csak 2,451,600 tall. kívántatik. Természetesen találjuk, hogy a ru-mén kormány a követelést, mely az államot min-den visszasszolgáltatás nélkül 4 millió tallányi adóssággal terhelne, visszautasította. Mi e tényből továbbá azt következtetjük, hogy az összes költ-vényösszeg, s így az összes építési tőke már fel-használtatott, a nélkül, hogy a különböző vonalak közül csak egy is elkészült volna. Vajjon ez, hogy történt, a vállalat érdekében tett megrendelések, készletszállás stb. fejében, vagy idegen célokra kormánybizt engedélyével, vagy annak lényeges köteleességmulasztásával: mindenesetre igen érde-kes, de egyelőre közömbös kérdés. Fontosabb az, mikép történhetett a kötvények ily nagy terje-

*) E sorok közlésére Pestről kértünk fel.

Midőn egy tisztel a faluhoz közeledtem, jobbról szőlőhöz értünk, melyben egy gyarmatos ketőrs csöví puskával vállán fel-alá sétált. Kérdésemre: mit mivel ezen ember? társam nevetve válaszol, hogy a szőlőtőkéket őrizi nem annyira a vadak, mint a katonák ellen. Előttek kissé furcsának tetszett, hogy valaki délutáni 5 órakor kényserüljön szőlőjét őrizni csupán azért, mert katonák vannak közelben, de a dolog valóban úgy állott. Másnap reggeli 4 órakor folytattam utamat a csapatokkal. Egy darabig a Marengoba vezető országúton haladtunk, aztán jobbra kanyarodva, kopár és csak helyenként mivelt vidékre értünk. Elöl a chenouas-törzs főnöke lovagolt embereivel, kik a tájt minden oldalról átkutatott úgy, hogy váratlan megrohanástól nem tarthattunk. Tipusában beszélték, hogy a chenoua-törzs pár nap múlva okvetlenül csatlakozott volna a fellázadt Beni-Menasser törzshez, ha Ponsard épen jőkor nem érkezik seregével. Tudván ezt, a nevezett törzs által lakott vidéken áthaladva, nagy mulatságunkra szolgált látni, mint buvik elő majd minden bokor és szikla mögül egy pár állig fegyverzett arab, hogy velünk azok ellen harcoljanak, kik tegnap még szövetségeseik voltak. Világos, hogy csak a vágy valakit megrabolni ösztönözte őket, az aztán mind egy nekik, akárki legyen a megrabolott

Igy értünk végre a Zürichhez fől mértföldre eső Hachem folyóhoz. Daczára a csekély távolságnak, még egyszer megállapodtunk a követendő ut felett tanácskozándók. Nem hittük, hogy az arabok megtámadjanak, de láttuk a mint a tulparti magaslatokon a bokrok közt mozogtak. Az ut a Zürichből Cherchell-be ezen magaslatok alján vezet el, s minthogy ép e helyen támadták meg néhány nap előtt a cherchelli csapatokat, melyek tetemes veszteséget szenvedtek, jónak válték a folyó medrére tovaahadálni. Zürichben váratlan megjelenésünk nagy örömet okozott; a falunak, mely eddig még nem sokat szenvedett, a fegyveres lakosságon kívül 150 főnyi helyőrsége van, daczára ennek keleti részén az arabok ideiglenesen megszállva tartották, a gyarmatosak állítása szerint, nem annyira meglepetés mint a helyőrség gondatlansága következtében.

A lakosok jóval a támadás előtt tudták, hogy a környéken fegyveres arabok gyülekeznek, de a parancsnokoló tiszt, ismételt intézkedések daczára figyelembe sem méltatta ezen körülményt. Végre egy arab jelenté, hogy a felkelők már a folyó partján sorakoznak; a tiszt ezt is a lakosság félelméből eredő kőszá hirnek tekintette, s még délutáni álmunkban sem engedte katonáit háborgatni, midőn egyszerre a falu minden oldalról megtámadtadt. Az arabok tetemes számu marhát hajtottak el, kirabolták a szélsőházakat és két nőt megöltek. Azóta Zürich folytonosan körül volt véve, komoly támadás azonban nem történt, mert a cherchelli kirohanás óta az arabok itt is illő távolban tartják magukat.

Orosz hódítások Közép-Ázsiában.

A „Ruszký Invalid“ részletes jelentést hoz egy a múlt hóban jó sikerrel befejezett orosz hadjáratról, melyet f. évi május első felében Kolpakovszky tábornok turkesztáni kormányzó a tarancsi, illetőleg kuldzsai zultán ellen indított. A nevezett fejedelem az „Invalid“ szerint, már régen ellenséges indulattal viseltetett Oroszország iránt, alattvaló által háborgattatta a szemirjenszki orosz határ őrsapatokat s midőn f. év tavaszán Kolpakovszky tábornok visszakövetelte tőle a kuldzsai területre megszőköt orosz kizigekelt, a reclamatióra választ sem adva, követeit tetleg bántalmaztatta. Ez szolgáltatott okot a hadjáratra. Kolpakovszky május elején két alezredes és egy őrnagy vezérlete alatt három hadcsapatot indított a tarancsi terület ellen. Az összes orosz haderő gyalogság, kozák-, lovasság- s tüzérségben körülbelül 4000 emberből állott, s jóllehet az ellenség aránytalanul túlszámban volt, több apró és nagyobb csatákat víva, győzelmesen előre nyomult, május 18-án Mazara erődöt elfoglalta, a hol fegyverek és élelmiszerekben roppant nagy szákmány került kezébe. A döntő csaták Akkentnél június 16-án, Alymánál június 28-dikán, a hol az ellenség összes tábora és 23 erősségi ágyu az oroszok kezébe esett, továbbá Csinsca — cho — dzi és Szujdun várak alatt vívattak.

A Szujdunnál szenvedett megverés után, a hol maga Kolpakovszky tábornok személyesen parancsnokolt, a kuldzsai zultán július 3-án az orosz táborba jött s kegyelemre megadta magát, július 4-én pedig Kolpakovszky Kuldzsa fővárosába vonult be, melyben 21 ágyut s nagymennyiségű fegyvert és egyéb hadi készletet kerített hatalmába.

A commune pere.

Paschal Grousset kihallgatása. Vádolt, ruházatlan és modorban elegans, Assy és Billoray mellett, a hölgyek kegyence volt, nyugodtan és mérsékeltlen felel és általában jó benyomást gyakorol. A vizsgálat alkalmával minden nyilatkozatot megtagadott volt, mint monda azért, hogy a végtárgyalásokat siettesse. Most szavának áll. A marseillei „Rappel“, a Corsicában megjelenő „Revanche“ és végre az „Affranchi“ munkatársa volt, az utóbbi lapban is, mely mindenik közt a legexaltáltabb volt, a nép jogait szándékozik védni a clericálisok és legitimisták ellen. A commune alatt külügyi delegatus volt. Versaillesl kész lett volna alkudozni, csak hogy a közvetítőkben nem bízott. De mikor komoly kísérlet tétetett, így márczius 18-án és később, provinciaiis delegatusok — kész volt kezét nyújtani. Ő felelősséget vállal a commune minden hiteles és valóban elkövetett tetteiért, de nem a gyújtogatásokért és kivégzésekért, a melyekben a commune, mint ilyen, ártatlan.

A kezesekről szóló rendelet csak fenyegetés volt és azon hitben szavaztatott meg, hogy a fogoly fideráltak haladéktalanul főbe lövették; e rendelet csak oly egyénekre szól kik fegyverrel kezükben támadtak, de nem papok és magánzókról stb. A commune utálta a vérontást, alatta egyszer hozott halálos ítélet és ezért is cassáltatott az illető hadi törvényszék. A commune-t tehát a kezesek

megöltéséért nem lehet felelőssé tenni, ez a demagogia műve, mely fejére nőtt. Ő nem titkolja azonban azt el, hogy pártja talán századokig lesz kénytelen a bűn gyalázatát hordozni.

A külügyésrségben — folytatja vádlott — megtartottam a legtöbb hivatalnokot, nehogy kenyer nélkül maradjanak. Nem törődtem azzal, hogy néhányan Versailles-sal conspiráltak, mert tényleg nem volt, mit elárulhattak volna. En két osztályba osztottam a miniszteriumot; egyik a külföldi hatalmak képviselőivel tartotta fenn az érintkezést, mely mindig a legszívélyesebb volt. En sok külföldinek mentettem meg életét és szabadságát. A második osztálynak a departementekkel kellett érintkezni.

Elnök: Mily viszonyban állott ön bizonyos Kunemannal?

Grousset: Nekem e kérdésre igen tartózkodólag kell felelnem, mert nemcsak rólam van szó.

Elnök: Nem német-e az a Kunemann?

Grousset: Nem, ő elssasi.

Elnök: Nem tudatta ő önnel, hogy egy porosz tiszt Charentonban találkoznia akarna önnel?

Grousset: Csak arról volt szó, hogy a vincennesi őrség nagyobb a kikötőttnél.

Grousset ügyében többnyire oly tanuk szerepelnek, kik a vidék föllázítására voltak kiküldve. Utánuk jött.

Accard kisasszony, a vádlott szeretője, ki semmi jelentékenyebb dologról nem ad felvilágosítást.

Augusztus 18-án folytatták Grousset kihallgatását. Gratiót papirkereskedő bővebb felvilágosítást ad a nála Grousset parancsára végbevitt harcoksolásról. Grousset egy titkára vezette azt és a papirt az „Affranchi“ nyomdájába vitték.

Grousset: Látott a tanu engemet valaha? Ismétlem, hogy a dolog csak utólagosan jutott tudomásomra és ha Gratiót ur nálam jelentkezett volna, én őt bizonyosan kifizettem volna.

Tanu: Az igaz, hogy nem láttam soha Grousset urat, egyszer beküldtem neki számlámat, de a küldöncz nem találta.

De Matta a letéti bank egyik magasb hivatalnok, kit Dacosta befogott, szabadságát és mint mondja életét Groussetnek köszöni.

Pain Olivier zseurlista és Grousset irodafőnöke vádlott parancsára kikutatta a miniszteriumot és a pinczébe csakugyan talált egy hordó lőport. Tanu csak akkor hagyta el vádaltól együtt a miniszteriumot, mikor a versaillesi csapatok már a rokkantak palotájához értek volt.

Grousset megjegyzi, hogy ez azt bizonyítja, miszerint őt a csapatok bevonulása meglepte, s nem is gondolhatott arra, hogy a miniszteriumból elvigye az ügydarabokat. Ha találtak is néhányat nála, ezeket csak tanulmányozás végett vitte magával; minden magasb államhivatalnok szokta ezt tenni. Az ezüstnemű lefoglalásáról is nagy zajt ütöttek a lapok. Bár a vádirat erről nem emlékezik meg, ő mégis a nyilvánosság előtt constatálni akarja, hogy az ezüstnemű nem lopatott el, hanem rendes leltár mellett vitetett a pénzverdébe.

A poroszokkal folytatott viszonyairól vádlott következőleg nyilatkozik: „Igaz, hogy én tárgyalásba bocsátkoztam Fabrice tábornokkal egy durva és heves sommatio miatt, melyet az a communehez intéztem. Néhány nappal a poroszok bevonulása előtt nemzetőrök el akarták foglalni az amerikai consulatot. Hiába hivatkoztam a kapus a diplomatia sérthetlenségére, az emberek ezt meg nem értették.

A portás küldönczöt küldött hozzám. En igen el voltam foglalva, de azonnal parancsot adtam, hogy a nemzetőrség vonuljon vissza. Mikor az általam kiküldött hivatalnok a consulatuba ért, a nemzetőrök azt már önkéntesen odahagyták volt. En még külön levélben bocsánatot kértem Washburne úrtól és megígértém neki, hogy ily eset többé élé nem fog fordulni. Ezzel én befejezettnak tartottam az ügyet, midőn Fabrice tábornoktól egy levelet vettem, melyben ő azt mondja, hogy kötelessége általma alá venni az amerikai követet, kire a német alattvalók érdekei is bízva vannak, és a bűnös nemzetőrök megbüntetését követeli, mi ha meg nem történik, Párisellenséges városnak tekinteni lesz kénytelen.

Elnök: Látni ön, mily veszt hoztak önök Párisra! kis hja volt, hogy a poroszok el nem foglalták a várost azért, mert néhány nemzetőr rendetlenkedett, és ön mégis azt állítja, hogy az egész márcz. 18-ki forradalom egyedüli csejja volt Páristól a poroszok bevonulását elhárítani.

Ha a poroszok bevonultak volna, nem maradt volna életben egy sem önök és emberek közül. (?)

Orecskovics ezredestől

az „Ung. Lloyd“ keddi száma Belgrádból keltezett újabb levelet közöl, mely szintén az ezredesnek gr. Andrassy miniszterelnökkel folytatott beszélgetésére vonatkozik.

A levélben Orecskovics ur mindenekelőtt önmagát igen fontos személyiségnek törekszik feltüntetni. Először a bécsi kormánynál akarta volna a katonai határőrvidék ügyét biztosítani, de a bécsi kormány — ugymond — rászédte. Ezután „alkudozott“ volna Andrassy gróffal, és levelének sorai közül azt akarná kiolvasatni, hogy ez alkudozás a szerb kormány nevében történt volna. A megjelent czáfolatból tudjuk pedig, hogy gr. Andrassy Orecskovicsot csak is mint magánszemélyt fogadta s különben is világos, hogy a magyar miniszterelnök bármely idegen kormánynak, s így a szerbnek is beleszólását a magyar belügyekbe bizonyára a leghatározottabban visszautasította volna.

Orecskovics ur multkori állításait is devalválni törekszik. A mit neki Andrassy gróf mondott — állítja, — „az államtitok“ s csak általános pontokat érint. Így újra felhozza a katonai határőrvidéki erdők ügyét, holott a lapunkban megjelent czáfolatból tudjuk, hogy a mit e részben gr. Andrassy mondott, az csakugyan teljesedett is. A katonai határőrvidék bekebelezését illetőleg, az újabb levél szerint, „gr. Andrassy arra adta volna szavát, hogy a határőrvidék, ha maga kijelentené ohaját a Horvátországgal való azonnali egyesítés

iránt, egyszerre és azonnal egyesítették az anyaországgal.“ A czáfolatból tudjuk, hogy Andrassy azt mondta, hogy a katonai határőrvidék polgárosításában az ő felsége által kitűzött uttól soha és semmi szín alatt el nem tér, s határozottan visszautasította az ohajt, hogy a katonai határőrvidék egyszerre polgárosíttassék.

A horvát unió revisióját is szóba hozza újra Orecskovics ur, azt állítva, hogy gr. Andrassy bizonyos revisióban megegyezett, holott a czáfolat minden kélelyt eloszlató határozottsággal tudatá gr. Andrassynak erre vonatkozó nézeteit, melyek szerint a revisiót a magyar miniszterelnök határozottan visszautasítja.

Mint ebből látszik, Orecskovics ur ma is oly dolgokat mond, melyek már meg vannak czáfolva, s ha Horvátországot s a katonai határőrvidéket bizonyos czélokra azon ürügy alatt kívánna felhizgatni, hogy eme czélok a magyar miniszterelnök is helyesli, ma az illetők már tudják, hogy ez állítás épen ellenkezője igaz, vagy is az, hogy gróf Andrassy eme czélokát épen nem helyesli.

Uj azonban Orecskovics ur mai levelének befejezése. „A szlávok iránt ellenséges, s nevezetesen a bécsi német lapoknak a nemet császárral való fenyegetődzését csak megmosolyoghatjuk; — ugymond, — ám tudják meg a bécsi lapok, hogy nemcsak a szláv császár is fog létezni, s hogy a 40 millió németet a 80 millió szláv majd csak leveri.“ Kíváncsok, hogy e nagy hangu tiráda, mely Orecskovics egyéb fontoskodásaihoz teljesen méltó, ép oly kevésbé valósuljon meg, a mint ez urat egyéb állításainál cserben hagyja emlékező tehetsége.

Országos katonai törvényszékek.

A közös külügyminiszternek f. évi augusztus hó 10-én 1449. sz. a. kelt és a királyi igazságügyi miniszteriumhoz intézett levele szerint alattas közegeit már utasította, hogy a budai, zágrábi, nagy-szebeni és temesvári országos katonai törvényszékek, továbbá a nagyszombati rokkantház törvényszék polgári jogügyekben eddig gyakorlott bíróságukat folyó évi szeptember 1-jén megszűntessék. A kiadott utasítás értelmében azon százados és főhadnagy hadbírák, kik eddig az országos katonai törvényszékeknél voltak alkalmazva a felosztási munkát befejeztével az illető helyen lévő helyőrségi hadbírálnál fognak alkalmaztatni, s gondoskodni fog egyezsmind a közös hadügyi miniszter, hogy az olyan hadbírák, kik ennek következtében fiatal rangjuk miatt „számfeleltiekké“ váltak, lassankint rendszeresített állomásokra elhelyeztessenek. Ugyancsak a hadügyi miniszter dolog leendő azon egyénekre is gondoskodni, kik ezen felosztás folytán a kezelési szakban rendelkezhető ségi állapotba jutottak.

Uj beadványok f. é. aug. végeig elfogadtnak ugyan, de — ha csak a késedelem veszélyével nem jár — már nem intézethetnek el. A katonai törvényszékek által kitűzött határnapok, melyek az átadási tárgyalások befejezte alkalmával még le nem jártak, a felekre néve az új illetékes törvényszékeknél ujából veszik kezdetüket.

Az átadás- és átvételre a közös hadügyi miniszterium részéről bizottságok fognak kiküldetni s ezenkívül még a letétemények végett minden bizottsághoz egy felügyelői tisztviselőt rendel ki a közös hadügyér. Az átadásról, mely nem összsze-sítve, hanem darabonként léssen eszközölendő, jegyzőkönyv, a letéteményekről pedig letétkönyvi ki-vonatokat készítendő.

Ezek az átadási utasítás főbb pontozatai, a mit az még ezeken kívül tartalmaz, inkább az átadási bizottságok belkezelésére vonatkozván, nem annyira közérdekű, hogy azt e helyütt megemlíteni szükségesnek tartottak volna.

Székudvar augusztus 20.

(Jegyzőkönyve az iskolai szék folyó hó 20-án tartott ülésének.)

Ma tartottat közsgünkben egy új kiadású iskolaszék; vagyis jobban mondva, népgyűlés, melynek se füle se farka nem volt. Minthogy a gyűlés mellőzte jegyzőjét, kénytelen vagyok én a gyűlés menetét s határozatát szóról-szóra a nyilvánosság elé hozni, megígérve, hogy az alább következendőkről saját nevem aláírásával jótállok az utolsó betűig.

Mi volt ez? iskolaszék? oh nem! jaj azon nép s községnek, hol az iskolaszék így néz ki; 20—25 emberből álló népcsoport volt ez, melyet Szekeres fő coriphaeus verbuvált össze mise után innen-onnan az utca sarkairól, s berohantak a plébánoshoz, mint iskola-széki elnökhöz; kinek étvágját becses megjelenésük — s öltöztetik által hetekig megrontották Engedje meg t. szerkesztő ur, hogy e gyűlés personált leírassam röviden.

Szekeres József, fő coriphaeus Vulkanus hálátlan fia, ki az üllöt hűtelenül odahagyva, a politika százszínű köpenyét akarja magára öltetni, s házról-házra jár politikálni, s a tanító ur szelid czikkét, mint emberöltő s becsmérőt tünteti fel; itt megjegyzem, hogy e fő politikus, kár hogy nem eszmádia, a tanító elkeseredett személyes ellensége. S e fő politikusnak és iskola gondnoknak csakugyan sikerült dadogó ékesszólásával némely atyafiakat a szerű üdvös munkájától elvonni és az iskolaszékbe — a mai napra kiabálás végett — beiktatni. Ez volt a nadragos. Hó, hó pardon, majd sérték, ha kifejeletem a gyűlés punctumát, a kis szabót; ki úgy állt a gyűlés közepén, mint a boszorkány-tanács lidércz tanácsosa. A többiek gatyások voltak; egész az uradalmi kocsisig, ki teljes parádében jelent meg, és pedig undort gerjesztő fekete ing és gatyában, illusztrálva térdig érő dohány-zacskó és makra pipával.

Oh Klics! oh Jankó! ha ihlett ecsettel itt letetetek volna, s a nagyszerű gyűlést láttátok volna, oly képet csinálnátok belőle, minőt még a világ nem látott, s mely a párisi, vagy londoni világlákiállításon első érmet nyerne. Oh be kár, oh be kár!

Most lépjük a plébános küszöbét át; ő a jó

népet az előszobában fogadta — tán nem érdemesítette másra? — mellette egy fiókpap vágott sovány képeket. Itt megállt a díszmenet, elől a tribun, közepén a punctum, mert hát ő még nem nőtt annyira, hogy mások vállán át nézhessen, minthogy csak kötésgig ér.

Ezután kezdődik a tárgya; azonban mielőtt ezt hűen leírnám, meg kell említenem, hogy én a gyűlést, annak minden határozatát semmisnek tartom, minthogy azt nem az elnök hívta össze hivatalosan, s az iskolaszéki tagok közül is csak kettő volt jelen; s csak azt sajnálom, hogy főtiszt. elnök ur ily hivatlan vendégek közt elnökölt.

Most lássuk az ügyet szóról-szóra; uraim, jól megértésnek, ez jegyzőkönyv.

„Dicsértessék a Jézus!“ „Mind örökké. Na, mi jót hoztak? Egyik: na mértis jöttünk?“ Mély csend, — úgy látszik nem találták a beszédfonálnak végét. — „Hát mondja már kend esküdt ur; — az esküdt — de mondja keud Kovács ur, jobban tudja mint én.“ Ez rá kezd: „tisztelt tisztelendő ur, kérjük alással hallgassa meg a mi szózatunkat, — nó ennek is jobb volna még iskolában tölteni néhány évet — mi csak azért jöttünk, hogy a kántort kicsapjuk; többen: ugy van, kivele, nem kell, kikergetjük, nekünk nem kell, ki minket legyaláz. Csend.

Fényzarosi: „Mi adjuk a kenyeret a szájába, és ő gígyó máli minket le. Ki vele — visszhang a folyosóról: kivele. Iskola gondnok: „igen, minket úgy legyalázzot, hogy még a pili zsidó sem hisz nekünk; a gyulai vásár után két hétre azt mondta nekem: nem hiszek magának, mert magát a kántor lefőzte az ujságban. Azért mi hát azért jöttünk, hogy nekünk a kántor nem kell.“ Egy öreg bassus hanggal felel: „nekem ne énekeljen többet a templomban, mert ha énekel, én kimegyek.“ A kis szabó: „hát azért fizetek neki, hogy kicsufoljon, — ki vele — most is itt a két pémgöm.“

Határozattal: hogy folyamodványt küldnek a kerületi főesperes urhoz, hogy kitessék, mert ha nem, ők teszik ki.

Ez tán iskolaszék volt, vagy mi? de még az iskoláról szót sem hallottam; eddig a czikkel volt baj; de az iskolával röviden végeznek és pedig:

Gondnok: „én voltam Gyulán, s az asztalos a padokért 200 forint kór; többen: jól van, csináltassa ahol tetszik.“ Ezzel a gyűlés véget ért, s eloszlottak teljes győzelemittasan, a plébánia udvaron ezen szavakat hallatva: „nekem nem kell, nekem se; legyen költő, legyen nagy költő; legyen „csikkiró“, — menjen Aradra hazugságot inni, aztán éljen meg belőle; — basa hangon: nekem nem lesz többet jegyző az iskolaszékben, ugy van, helyes!“ S ily szép szavakkal távoztak az utcára, hol három csoportra oszlottak, mint valami vert had dűledőz maradvékai.

Ez volt a Szt.-István napján tartott tanács szóról-szóra kimenetele.

Legyen szabad e lap t. olvasóival e falusi kis lázadás tulajdonképeni okát és fővezérét megismertetnem.

Az „Alföld“ 153-ik számában jelent meg egy czikk Grumann úrtól, melyben alaposan elmondja, mi egy tanító öröme és jutalma? s mért van a műveltség alacsony fokán a pórnép; mert nem küldik gyermekeiket pontosan iskolába; s ez állítását né-mely atyafi mondatával igazolja. Ez az egész, anélkül, hogy valakit megnevezne, beszél általánosan az egész nemzethez és atyákhöz.

En, mint kinek gyermeke szintén ez iskolába jár — 700 katolikus nevében köszönetet szavazok a tanító urnak, hogy oly szépen tanít, int és figyelmeztet, igen, 700 katolikus nevében, mert 730 közül alig áll, mint főnnébb említém, 20—25 ez ügy élén, s azok is nemcsak nem az előbbvalók, de nem is a középszertűek osztályából vannak.

De nem így Szekeres ur (?), ő nem szavaz köszönetet a tanító urnak, hanem kap az alkalmon s bejár minden szerűt, műhelyt s elcsábítja a tudatlan népet egy oly czikk félremagyarázásával, melyet ő maga sem ért; és akadtak, de kevesen, mint említém, kik hívének csábító szavainak. Hitek pedig azok, kik személyes ellenségei a tanító urnak, mint maga a fővezér.

Ezekből láthatja a t. olvasó, mi a bűne a tanítónak, és mi cél vezet ezeket pedig a lázongásra.

Jaj azon népnek, s jaj azon árva gyermekeknek, kiknek szülőik így gondoskodnak jövőjükről s neveletésükről. S most megmondom nyiltan az igazat, bár tudom, hogy darázs-fészekbe nyulok, de még is kimondom, hogy messze környéken nem áll a magyar pór-nép a műveltség oly alacsony fokán, mint nálunk és csak azért, mert nem hallgat papja, jegyzője, tanítójára, vagy jót akaró uradalmi tisztjeire; hanem hallgat egyes elcsábítókra, kik velük komázna, egész éjeken velők mulatoznak. Persze, erre azt mondják: „ez a mi emberünk.“ Csak-hogy nem gondolják ám meg, hogy „ez a mi emberünk“ az ő anyagi és erkölcsi kárukát idézi elő, mert haj a politika sovány kenyer annak, ki nem tanulta, s nem hoz cserepes házat, mint a kalapács meg bárd; azért az ilyen kontár-politikusoknak ajánlom a közmondás követését: „Varga, maradj a kaptánál.“

Székfi János.

Táviratok.

München, aug. 21. A miniszterium, királyi elhatározás folytán, ekkép alakult meg: Hegenberg-Dux elnök és külügyi. Pfretschner pénzügyi, Prankh hadügyi, Latz cultus-, Pfeuffer belügyi, Füstle igazságügyi, Schubert államtanácsos ideiglenes kereskedelmi miniszter.

London, aug. 21. A parlament elnapoltott. A királyi üzenete hangsúlyozza a fontos európai eseményeket s a koronának a hatalmakkal baráti viszonyát. Kimondja az üzenet, hogy a kormány mindig békére fog törekedni; reméli, hogy a londoni conferentia a kelet jóléte és nyugalma biztosítására szolgált; megemlékezik az Amerika iránti jó viszonyról, s különben elégtelleggel a washingtoni szerződésről; kívánja, hogy Franciaország az 1860. évi kereskedelmi szerződésen némi változtatásokat tegyen.

delmü értékesítése? E kérdés megoldására vissza kell mennünk az első aláírás felhívására. Ez Ujest hg., Ratibor herceg, Lehngróf és dr. Stroussberg mint kötvény-kibocsátók aláírásával történt 1868. decz. havában 8 millió névértékű tőkére. Hogy ezt további, több mint nyolczszoros összegű kibocsátások követendik, azt szándékosan elhallgatták.

Üzletitűdösítés.

Arad, aug. 23-án.

(Kohn Gyulától.) A hangulat buza-üzletünkben tartósan szilárd és napról-napra magasabb árakat jegyzünk, anélkül azonban, hogy ez által a kínálat erősebben lépne előtérbe. Az árak 5 kraljávaltak.

Rozs tavalyi élénken kerestetik, az ár vál-

tozatlan, eladatott 680 mérő, 80 fontonként 2 ft 95 kralj.

Kukoricza még mindig kedvelt, és változatlan árak mellett jövőn alkuvás alá, szép minőségűből nagyobb részlegek vámmázásánként 3 ft 55 kralj adattak el.

Az árpa tartja magát, a zab lanyha. Repczében az elégtelen kínálat miatt nem volt üzlet.

Szesz jó kereslet mellett változatlan.

Tavirati tudósítás.

a bécsi börzéről 1871. augusztus 23-án.

5% Metalliques . . . 60 15	Hitelintézet . . . 291.50
Nemesi kölcsön. 70 —	Váltó Londonra 121 25
1860. évi kölcsön 102 40	Estet. 120 65
Bankrészevény. . . 2.66	Arany. 5.80

20 frank-darabok 9 68 1/2

A szerkesztésért felelős: Bettelheim V.

Arad és környékének a vasúti árjegyzése augusztus 23-án.

Gabonák.	Ö. v. b.	Arad	Vámmászán-kint	Vámmászán-kint
buza bőségi . . .	uj	88 5.65 5.75	88 5.85 5.95	88 5.85 5.95
" " " " " "	"	85 6.90 6	85 6.10 6.15	85 6.10 6.15
" " " " " "	"	87 6.2 6.30	87 6.2 6.30	87 6.2 6.30
" " " " " "	"	83 5.60 5.70	83 5.80 5.90	83 5.80 5.90
" " " " " "	"	85 5.95 6.05	85 6.15 6.20	85 6.15 6.20
" " " " " "	"	87 6.25 6.35	87 6.25 6.35	87 6.25 6.35
" " " " " "	"	83 5.55 5.65	83 5.75 5.85	83 5.75 5.85
" " " " " "	"	85 5.90 6	85 6.10 6.15	85 6.10 6.15
Rozs 80 font után	szilárd	3 20 3 25	3 20 3 25	3 20 3 25
Arpa, malátán 72	"	2 40 2 80	2 40 2 80	2 40 2 80
abakul 72 " "	"	2.25 2.35	2.25 2.35	2.25 2.35
Zab 50 " "	"	"	"	"
Kukoricza bőségi	mérője	"	"	"
másnémi	"	"	"	"
Bab 50 " "	dél. nélkül	"	"	"
Köles 80 mérője	szilárd	"	"	"
Repczefekete 75	után	"	"	"
bőségi 75 " "	"	7 25 7 35	7 25 7 35	7 25 7 35

Értékpapírok.	Arad	Tartva
Állampapírok.		
Magyar vasúti kölcsön 120 ft	110 50	110 75
Magyar sorsjegy-kölcsön	101. —	101. 25
Szövetségi kötvény 100 ft.	76. 75	77. —
Biztosítások.		
Első magy. biztosító társaság	750. —	755. —
Haza, életbiztosító bank	114. —	116. —
Pannónia v. bizt.	390. —	400. —
Pesti biztosító intézet	255. —	260. —
Unio viszontbiztosító bank	313. —	315. —
Nemzeti biztosító-bank	—	—
Vasutak.		
Posti közut	292. —	294. —
Pesti közut III. kib.	—	—
Budai közut	100. —	104. —
Alföldi	179. —	181. —
Észak-keleti	163. —	164. —
Magy. keleti	89. —	90. —
Bank és takarékpénztári rész-		
vények.		
Angol magyar bank	92. —	94. —
Magyar Általános hitelbank	114. 25	114. 55
Francia magyar bank	92. —	92. 25
Posti népbank	46. 50	47. —
Posti kereskedelmi bank	680. —	682. —
Posti iparbank	4. 00	450. —
Pesti takarékpénztár	3400. —	3500. —
Pest budai takarékpénztár	70 50	71. —

Malmok.	Arad	Tartva
Árpád-gőzmalom	230. —	240. —
Aradi gőzmalom	—	—
Blumfeld	170 —	190. —
Cencordia	400. —	410. —
Király	330. —	340. —
Luiza	23. —	125. —
Molnár és sütőm.	70 —	172. —
Unio-malom	250. —	255. —
Victoria gőzmalom	165. —	170. —
Hengermalom	735. —	745. —
I. budapesti gőzm.	495. —	500. —
Budai gyártel.	62. —	63. —
Pannónia	540. —	500. —
Egyéb részvények.		
I. magyar serfőzde	590. —	592. —
Király serfőzde	81. —	82. —
Hajózálog társ.	96. —	98. —
Első m. gőzhajós. t.	67. —	69. —
Keresk. épület	445. —	455. —
Budapesti lánchíd.	—	—
Országos gőzhajó társaság.	41. 50	43. —
Magyar Lloyd	—	—
I. magyar gépgyár	—	—
Mátrai kux.	8. 50	9. —
Butor kézműzet	—	—
Rimmarányi bányá	—	—
Salgó-tarjányi	120. —	121. —
Pest-fiumei hajóp. gy.	—	—
I. szeszünomító	230. —	—
Úpesti	112. —	114. —
Alagut	—	—
Záloglevelek.		
5 1/2% m. földh. zál.	110. —	115. —
6 1/2% m. földh. zál.	—	—
5 1/2% Magy. jelzálogb.	84. —	84. 25
Kereskedelmi bank	90. 50	90. 75
Elsőségek.		
Lánchíd 6 1/2%	86. 75	87. 25
Miskolci malom	—	—
Losoncai posztógyár	—	—
Budapesti malom	154. —	156. —
Pénznemek és 3 havi		
váltók.		
Arany	5. 77	5. 78
Napoleonkor.	6. 94	9. 60
Ezüst	120. —	121. 1/2
Pest-takar.	1. 81	1. 82

Bécsi börze augusztus 20.

Allamadósság 100 ft után.	Arad	Tartva
Jövedék máj. — nov. szlv. bankj. 5%.	60 50	60 60
1839-ki sorsj. egész (250 pp.) 100 ft. után	71 60	71 70
1854-ki sorsj. (250 ft pp.) 4%	94 5	95. —
1860-ki sorsj. egész (500 ft o. é.) 5 1/2%	102. 80	103. —
1864-ik (100 ft o. é.)	188. 75	189. 25
Magyar vassüti köles. (120 ft ezüstben)	111. —	111. 50
Földterhermentesítési kötvények		
(100 ft pp. után)		
Magyarországi	—	—
1867-ki — adókkal	—	—
Erdélyi	—	—
Femes-bőségi	—	—
Horvát- és tótországi	—	—
Részvények.		
Angol-osztrák bank befiz. 100 ft ezüstb.	256. —	256 25
Hitelintézet 200 ft.	287. —	287 20
Alsó-ausztr. lezáratoló társ. 500 ft	935. —	940. —
Francia-osztr. bank befiz. 60 ft ezüstb.	119 50	119. 75
Nemzeti közraktár társ. Pesten.	763. —	764. —
Nemzetibank	584. —	585. —
Dunagőzhajózási társ. 500 ft pp.	2155. —	2160. —
Ferdinand északi pálya 1000 ft pp.	372. —	374. —
Frieszti Lloyd 500 ft pp.	178 75	174. 50
I. Erdélyi pálya 200 ft ezüstben	418. 50	419. 50
Allamvaspálya pp. 200 ft ezüstben	180 90	181. 10
Ólti vaspálya o. é. 200 ft ezüstben	251. 50	252. —
Ciszai vasut vp. befiz. 140 ft pp.	—	—
Záloglevelek (160 ft után).		
Osztr. földhitei. ezüst 5%	108. —	108 5
33 évben visszafizetendő o. é.	88. —	88. 25
nemzeti bank 5% osztr. ért.	91. —	91. 50
Elsőségek kötvények (100 ft után).		
Alföld-fiumei vaspálya 200 ft ezüst 5%	92 50	92 75
Duna-gőzhajózási	—	—
Ferdinand északi vasut 5 1/2% pp.	91 50	92. —
Pécs-barcsi vasut 200 ft o. értékb.	90. 50	90. 80
I. erdélyi pálya ezüstben 5 1/2%	91. —	91. 05
Államvasut 500 frank	141 50	142. 50
1867-iki	149 50	141. —
Magyar keleti pálya ezüstben	86. 75	87. —
Magánsorsjegyek (darabonként).		
Hitelintézet 100 ft o. értékb.	181. —	181 50
Clary pp. 40 ft	38. 50	39. 50
Dunagőzhajózási " 100 "	100. —	100 50
Legion " 10 "	15. —	17. —
Budai " 40 "	34. —	35. —
Pálffy " 40 "	33. —	33 50
Rudolf kor. her. o. é. 10 "	15. —	15. 50
Salm " 40 "	43. —	44. —
Görög " 40 "	32 50	33 50

H I R D E T É S E K.

A t. cz. közönségnek ismét alkalma nyílik jó árakat csodálatos olcsó áron beszerezni.

FEHÉR és CSÁZY

czég a nyári idény előhaladta s az őszi és téli idény közeledte miatt indítatva érzi magát a nyári-árakból egy bámulatos olcsó végeladást rendezni.

szélességű mohair és luster	ezelőtt 1 ft. jelenleg 50 kr.
" " barege és mozambiek	" " 80 kr. 40 kr.
" " gyapot szövetek	" " 35 krtól 40 krig.
" " szegelyezett és rojtos kelmék	" " 40 kr.
" " battist és perkalin kelmék	" " 22 kr.
" " kosmanos prima	" " 30 kr.
szélességű poil de chevre	" " 20 kr.

Raktárunk továbbá bámulatos olcsó árú tavaszi és nyári kendők, ág és bojtos terítők s napernyőkből, nők s urak számára, nagy választékkal rendelkezik.

Különösen bátorodik a fennebbi czég rumburgi, creas és hollandi vásznaiból álló gyári raktárát, nemkülönben asztalkendők, türrüklők, úgy színes eszínvat és kanavász árúit — gyári árakon — a t. cz. közönség figyelmébe ajánlani, a midőn és a czég iparkodni fog a t. cz. közönség igényeinek minden tekintetben megfelelni.

A vásznak valódiságáért kezeség nyújtatik.

„Széchenyi-műmalom“

részvényesei tisztelettel meghívotnak*) az aradi I. takarékpénztár helyiségében f. évi augusztus hó 27-én délután 10 órakor megtartandó

II. rendes évi közgyűlésre.

Tárgyai:

1. évi üzleti jelentés előterjesztése;
2. az évi mérleg jóváhagyása és az évi nyereség hova fordítása feletti határozat, — vagyis meghatározása a részvény utáni évi osztaléknak;
3. 4 igazgató választmányi tag választása;
4. jövő évi számadást vizsgáló választmány választása;
5. jegyzőkönyv hitelesítő bizottmány választása.

Arad, 1871. augusztus 10-én.

Haas J.,
elnök.

*) Szavazatra jogosított részvényesek, — kik a közgyűlésben résztvenni kívánnak — kéretnek az alapszabályok értelmében részvényeiket legkésőbb f. évi augusztus hó 24-ig az üzleti pénztárba téríteni mellet letéteményezni.

Előleges jelentés.

Bátorkodom a tisztelt közönséget tudósítani, hogy e napokban

CIRKUS

en miniature-ommal

Aradra érkezem és néhány előadást rendezendek. Csapatom négykötő művészekből áll, ugymint: Scott-honi Ponny (az európai legkisebb fajból), majmok, kutyák, egy dámvad és egy angora-kecske — állatimnak idomítása és mutatványai eddig németthonban utazásom alatt, Anglia-, Dánia-, Svédhon-, Norvégia-, Oroszhon-, Törökország- és legutóbb Romániában, mindenütt köztetszésben részesültek és remélem, hogy előadásaim által az aradi tiszt. közönség kegyét is megnyerem szerencsém leend.

A közelebbiekét külön felhírogaszkodok fogom közhírre tenni.

Tiszteletteljesen

Liphard Ferencz.

39"—60" Játmérőjű Trachit-malomkövek

734—1—3 (felső Magyarországból)
kitűnő minőségben
nagy választékban, folyton vannak készletben
Domány József
borkereskedőnél, hálter 7-ik szám.

Hirdetmény.

A magyar kir. kincstári ménesi tisztartóság részéről közhírre tétetik, hogy a ménesi kir. kincst. kastély pinczéjében találtató borsajtó és 49 darab boros-hordók, tartalmazva 1604 akót, melyek közti 7 darab 70—130 akó, 20 darab 18—38 akó, és 21 db. 10—14 akónyi nagyságuk, a ménesi királyi kincst. hadalmi kastélyban árverés utján folyó évi szeptember 18-án délutáni 3 órakor, és folytatódólagosan szeptember 18-án reggeli órákban, fensőbbi jóváhagyás fentartása mellett a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett eladatni fognak.

Venni kívánók a 10% bánatpénzzel ellátva a fentebb kitűzött árverési határnapra illően meghívotnak.
Aradon, 1871. augusztus 19-én.

Magyar k. k. ménesi tisztartóság.

Árverési hirdetmény.

Közhírre tétetik, miszerint néhai Czigan Juon és Czigan Mihály kovácsok örökösök hagyatékához tartozó 100 székely u. m. házi butorok, gazdasági eszközök stb. folyó évi augusztus hó 31-ik napján reggeli 10 órakor Kovács-czón az elhunytak volt lakásán nyilvános árverés utján a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett el fognak adni. Irtó és mikorra a venni szándékozók szennel meghívotnak.
Kelt Galsán, 1871. augusztus 5-én.

Ílj. Németh János,
m. t. esküdt.

Uj pék-üzlet.

Alólírott tisztelettel jelentem, miszerint templom-utca posta hivatal mellett Töltényi ügyvéd házában kitűnő sütemenzzel folyó hó 19-től

sütő-üzletemet

megnyitottam, ajánlván a tisztelt közönség pártfogásába.
Arad, 1871. aug. 19-én.

Horváth János,
sütőmester.

Lapulajdonos Bettelheim Vilmos. — Arad 1871. Nyomatja ésk adja Ketty Lipót. (Főter, a Minoritak zárdájával szemben.)